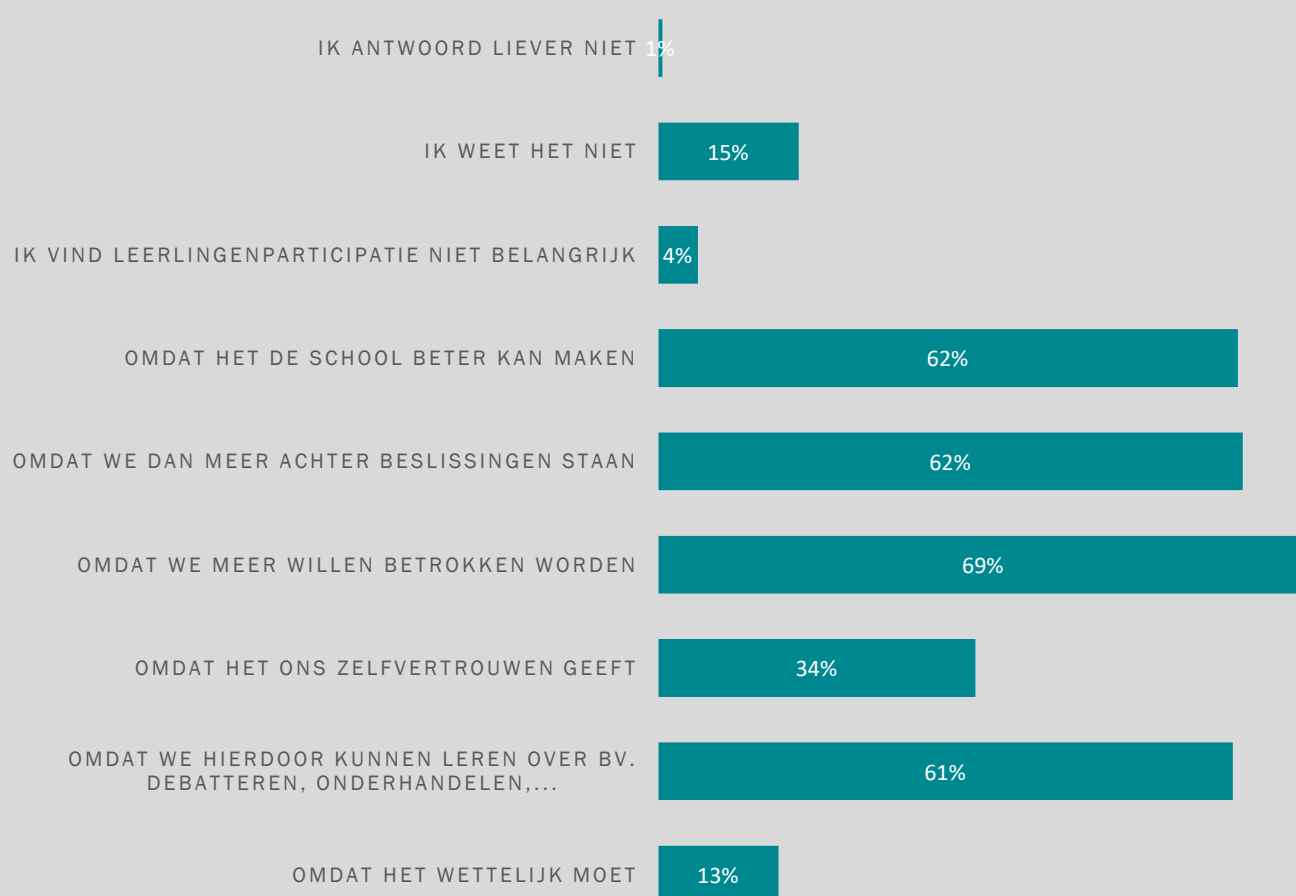
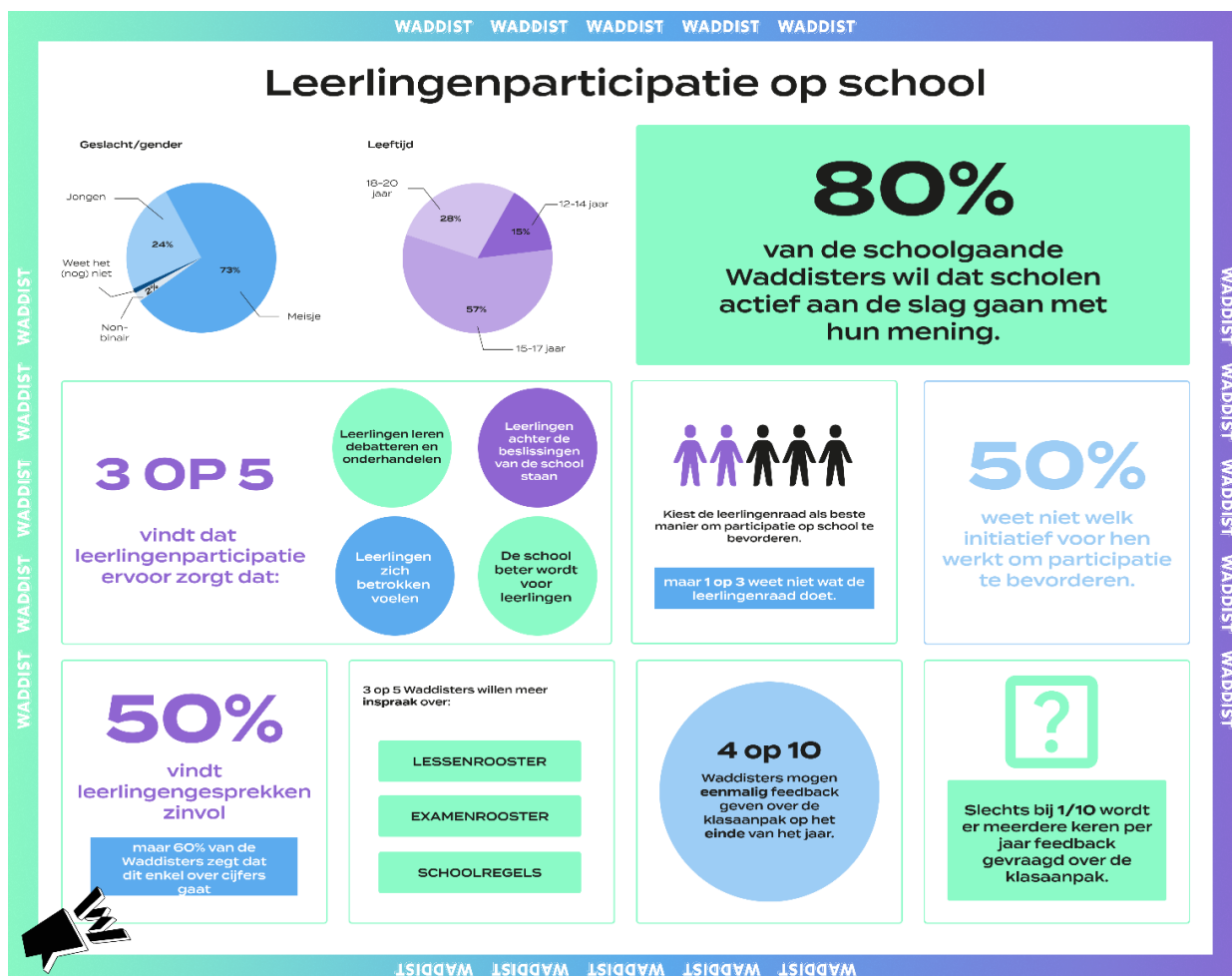

WAAROM IS LEERLINGENPARTICIPATIE BELANGRIJK? (MEE OP DE HOOGTE ZIJN, NADENKEN EN BESLISSEN)

Conclusie

Leerlingenparticipatie: de stem van Waddisters tussen 12 en 20 jaar

Waddisters vinden leerlingenparticipatie op school belangrijk. Vier argumenten (*Figuur 1*), elk door 3 op de 5 Waddisters aangevinkt, springen daarbij onmiddellijk in het oog. Leerlingen willen graag meer betrokken worden (69%). Leerlingenparticipatie leert hun debatteren en onderhandelen (61%). Het zorgt er ook voor dat ze meer achter de genomen beslissingen kunnen staan (62%). Ten slotte kan leerlingenparticipatie volgens hen de school echt beter maken (62%). Twee op de 5 Waddisters (34%) zegt zelfs dat het bijdraagt aan hun gevoel van zelfvertrouwen.

Hoewel Waddisters leerlingenparticipatie belangrijk vinden, is slechts 10% van de Waddisters tevreden met de thema's waarover ze inspraak hebben op school. Drie op de 5 Waddisters wil meer inspraak over het lessenrooster (60%), examenrooster (59%) en de schoolregels (64%). De helft van de Waddisters zou graag meer inspraak hebben over het organiseren van activiteiten. En twee op de 5 Waddisters wil meer inspraak over de invulling van de middagpauzes (36%), de inrichting van de speelplaats (43%) en lokalen (40%). (*Figuur 2*)

Waddisters willen dus graag dat hun stem meer gehoord wordt op school. Maar de manier waarop dit gebeurt is wel essentieel (*Figuur 3*). Vier op de vijf Waddisters (80%) vindt het belangrijk **dat er ook echt iets mee gebeurt**. Vervolgens vindt ook ongeveer een kleine helft van hen dat het moet gaan over iets dat ze zelf belangrijk vinden (42%) en dat dit door de leerkracht op een goede manier wordt aangepakt zodat er geen chaos ontstaat (48%).

De helft van de Waddisters geeft aan niet te weten welk initiatief voor hen werkt om participatie te bevorderen op school (*Figuur 4*). **De leerlingenraad** (*Figuur 5*) wordt door twee van de vijf Waddisters (39%) aangeduid als de beste manier om participatie te bevorderen. Slechts één op 5 Waddisters (24%) geeft aan dat de leerlingenraad de school leuker heeft gemaakt. Frappant is dat 1 op 5 van de Waddisters (23%) aangeeft dat er niets veranderd is op school als gevolg van de leerlingenraad en 1 op de 3 (31%) weet zelfs niet wat de leerlingenraad doet.

Naast de leerlingenraad duiden sommige Waddisters ook activiteiten over de middag (24%) en leerlingencontacten (12%) aan als manieren om leerlingenparticipatie te bevorderen (*Figuur 4*). Eén op 5 van de Waddisters geeft aan dat er geen **leerlingengesprekken** (*Figuur 6*) plaatsvinden op school. Bij één op één leerlingengesprekken zien we dat 60% van de Waddisters aangeeft dat de gesprekken vooral over cijfers gaan, 1 op de vijf gaan over interesses, talenten en thuissituatie. 50% van de Waddisters geven ook aan leerlingencontacten zinvol te vinden (*Figuur 7*).

Naast structuren zoals de leerlingenraad, gaat participatie ook over **inspraak in de klas**. Om tot inspraak te kunnen komen moet er volgens Koen Defour (Klasse) steeds aan bepaalde randvoorwaarden voldaan zijn. Eén daarvan is 'betrokkenheid', is de leraar echt geïnteresseerd in mij als persoon? We vroegen de

Waddisters van hoeveel leerkrachten ze vinden dat ze begaan zijn met hen en hun medeleerlingen (*Figuur 8*). Eén kwart (26%) ervaart bijna alle tot de meerderheid van de leerkrachten als betrokken. Eén kwart van de Waddister (28%) ervaart ongeveer de helft van de leerkrachten als betrokken. Meer dan een kwart van de Waddisters (38%) ervaart de minderheid tot geen enkele leerkracht als betrokken.

Eén van de manieren om de mate van inspraak in de klas te meten is bevragen **in hoeverre leerkrachten feedback aan vragen leerlingen** (*Figuur 9*). Een grote groep van Waddisters (40%) geeft aan dat de meeste leerkrachten enkel op het einde van het schooljaar feedback vragen over hun klasaanpak. Slechts bij 15% wordt feedback meerdere keren per jaar gevraagd. Een kwart van de Waddisters (21%) heeft nog nooit feedback gegeven aan een leerkracht over de klasaanpak. We merken wel dat er een aanzienlijke groep (25%) is die aangeeft het antwoord niet te weten op deze vraag.

Demografische variabelen Waddist

Waddist is een gratis app waarmee jongeren over heel Vlaanderen hun stem anoniem kunnen laten horen. Dagelijks krijgen jongeren tussen de 12 en 30 jaar drie eenvoudige vragen die aansluiten bij hun leefwereld, bijvoorbeeld over hobby's, seks, mentaal welzijn en over het lichaam.

Wie bereiken we met Waddist?

Een kleine helft van de Waddisters is tussen de 16 en 19 jaar is en er zijn ook dubbel zoveel meisjes dan jongens die antwoorden. De jongeren die we bereiken zitten voornamelijk in de A stroom of ASO of volgen hoger onderwijs. Ze wonen voornamelijk in Oost-Vlaanderen en Antwerpen, daarnaast wordt er ook een grotere groep jongeren bereikt in West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.

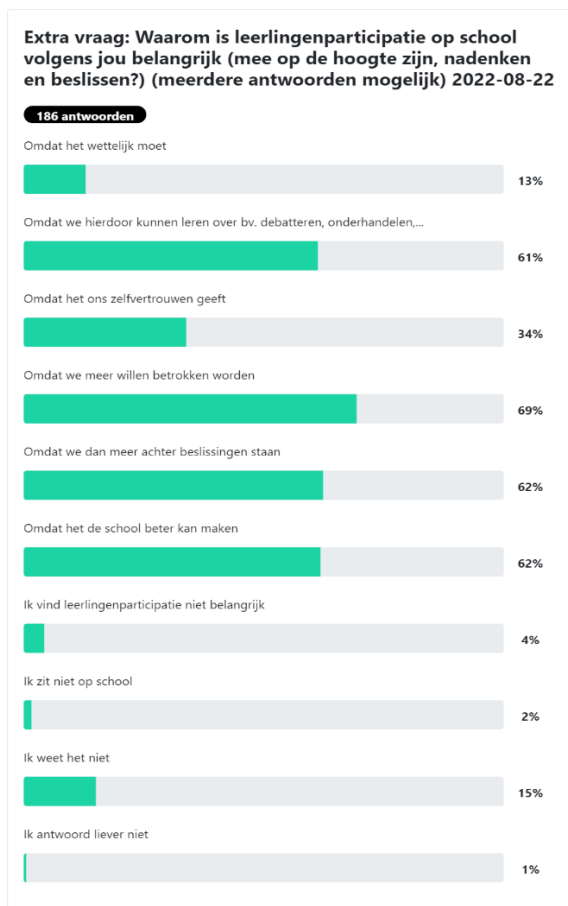
In maart 2022 vroegen we aan 30 jongeren hoelang zij al actief waren in Waddist, waarvan de meesten antwoorden actief te zijn vanaf het begin bij de lancering van de app in februari 2021. Daarnaast bleek uit de analyse van de ingestuurde vragen dat 'mentaal welzijn' een thema is dat sterk leeft bij de Waddisters. De Waddist app creëert dus een community waar zij ondersteunende tips vinden en verbinding voelen met anderen. We bereiken dus momenteel een vaste groep jongeren die eerder nood hebben aan deze vorm van ondersteuning. We spreken dus over de Waddisters en niet de Vlaamse jeugd.

Wie hebben we bereikt met de vragen over leerlingenparticipatie?

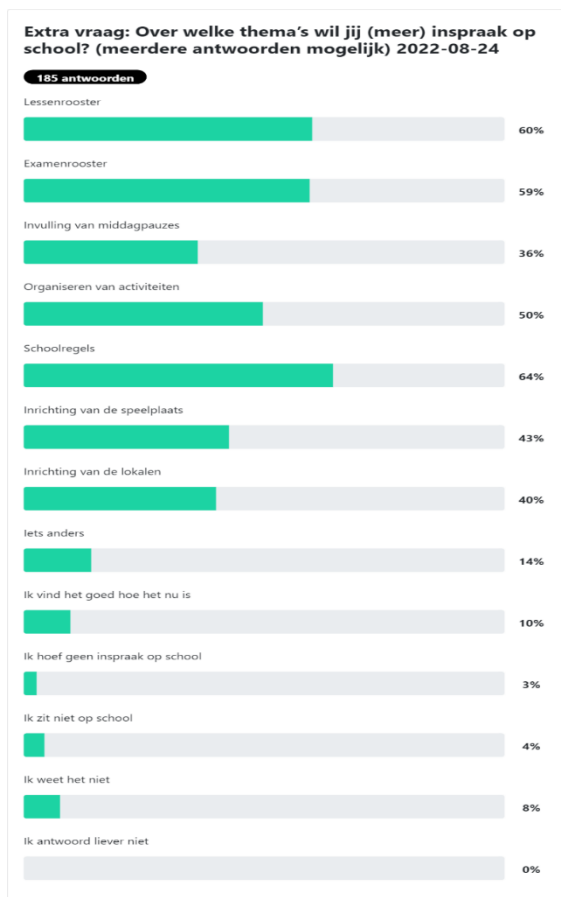
In de periode van april tot augustus 2022 stelden we in de Waddist app twaalf vragen over het thema participatie op school. Deze set van vragen is ontwikkeld in een samenwerking tussen het Onderwijscentrum Gent, het VSK (de Vlaamse Scholierenkoepel), Waddist en TeacherTapp. Deze vragen werden enkel gesteld aan de jongeren van Waddist die momenteel in het middelbaar onderwijs zitten. Negen van deze vragen werden gesteld tussen april en juni en bereikten gemiddeld 245 Vlaamse jongeren. Drie van de vragen werden eind augustus gesteld en daarmee bereikten we gemiddeld 189 Vlaamse jongeren.

Bijna alle Waddisters die geantwoord hebben op de vragen zitten in de A stroom of volgen ASO (*Figuur 10*). Hierdoor kunnen we geen uitspraken doen over de verschillen tussen opleidingsstromen. Er zijn 3 keer zoveel meisjes als jongens die de vragen beantwoord hebben (*Figuur 11*). Daardoor moeten we voorzichtig blijven met uitspraken over verschillen tussen jongens en meisjes. 15% van de schoolgaande

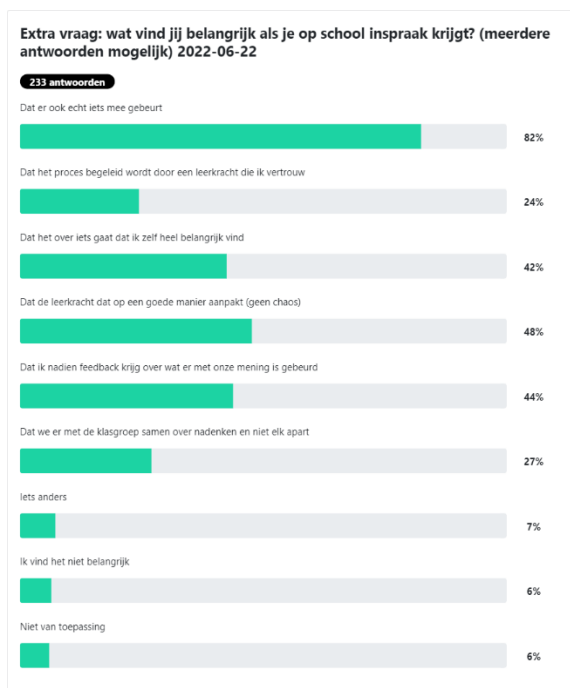
Waddisters zijn 12-14j, 57% zijn 15-17j en 28% zijn 18-20j (Figuur 12). Ze wonen voornamelijk in Antwerpen en Oost-Vlaanderen, daarnaast wordt er ook een groep jongeren bereikt in West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg (Figuur 13).

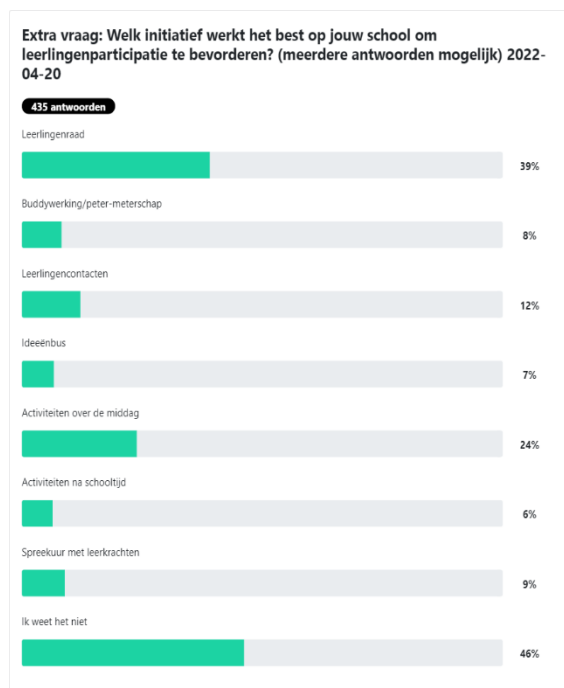
Figuur 1

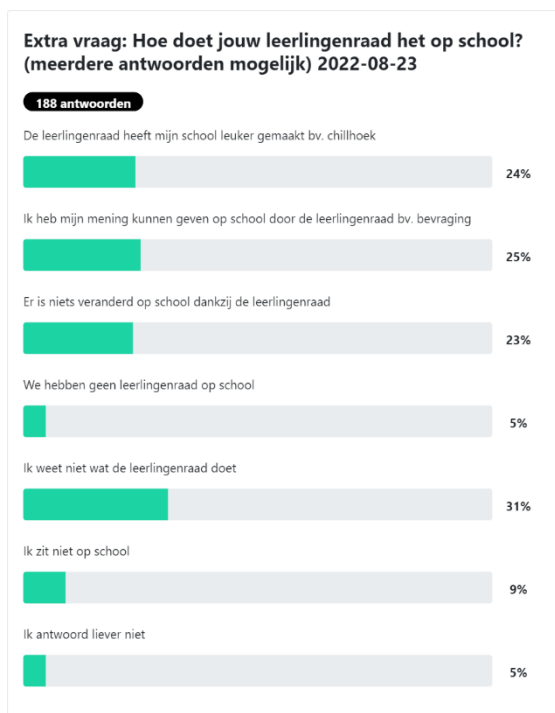
Figuur 2

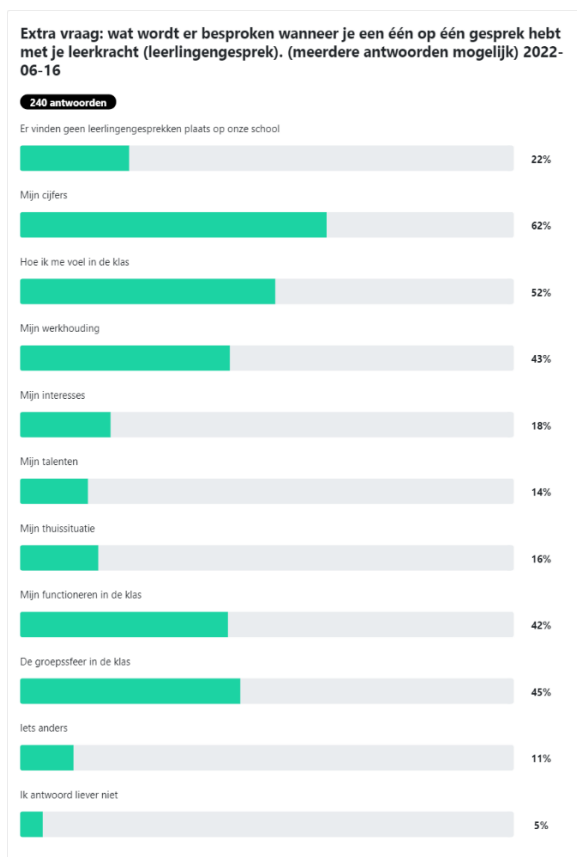
Figuur 3

Figuur 4

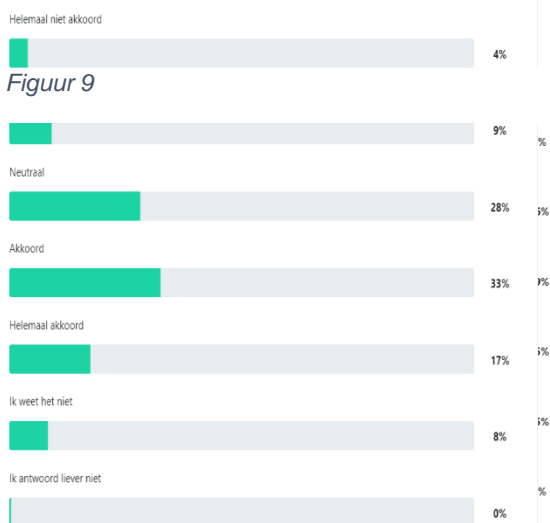
Figuur 5

Figuur 6

Een extra vraag: ik vind leerlingengesprekken op school zinvol. (een gesprek met een leerkracht over hoe het met jou gaat in de klasgroep) 2022-04-29

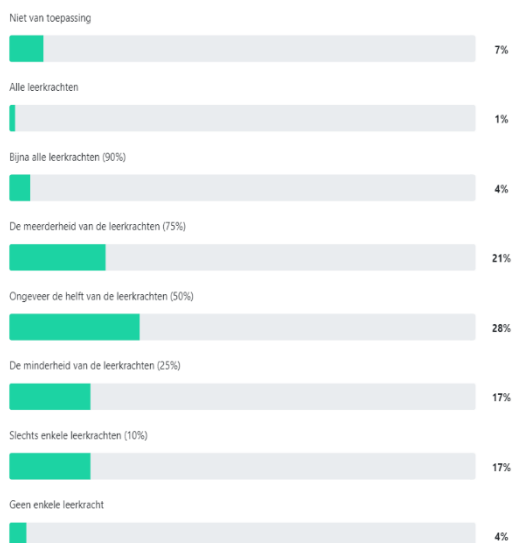
252 antwoorden

Figuur 9

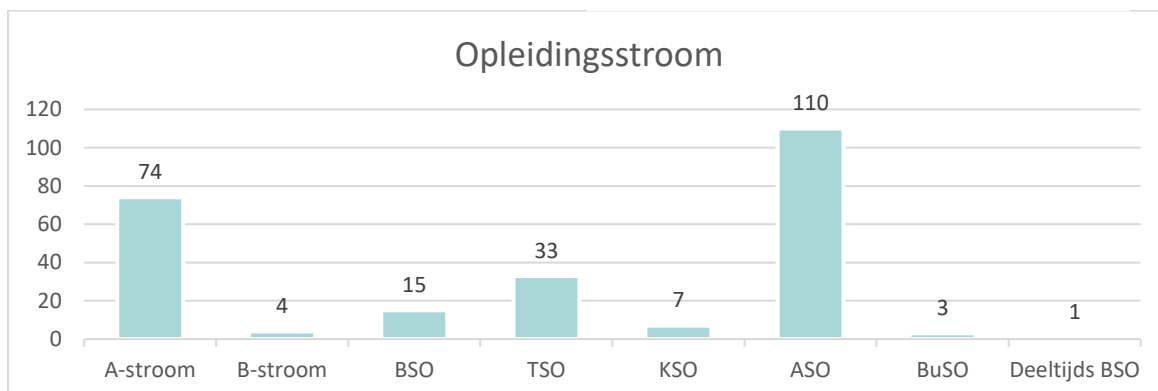
Extra vraag: van hoeveel leerkrachten vind je dat ze begaan zijn met jou en je medeleerlingen? 2022-06-20

247 antwoorden

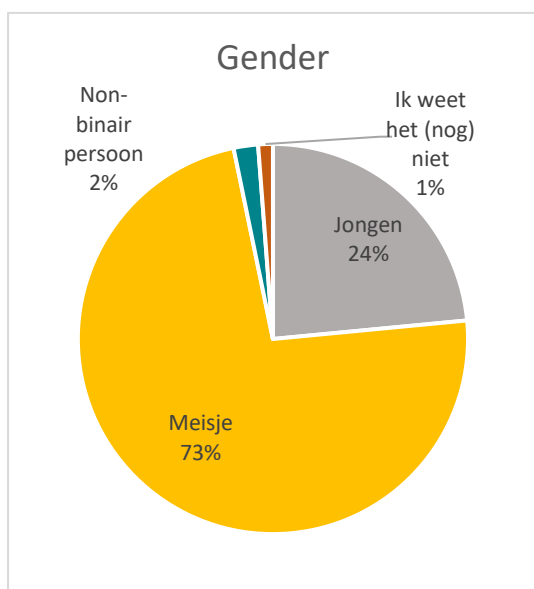

Figuur 8

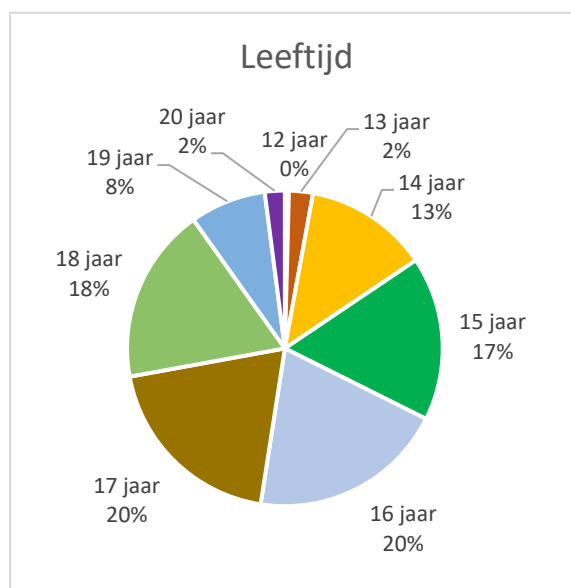
Figuur 7

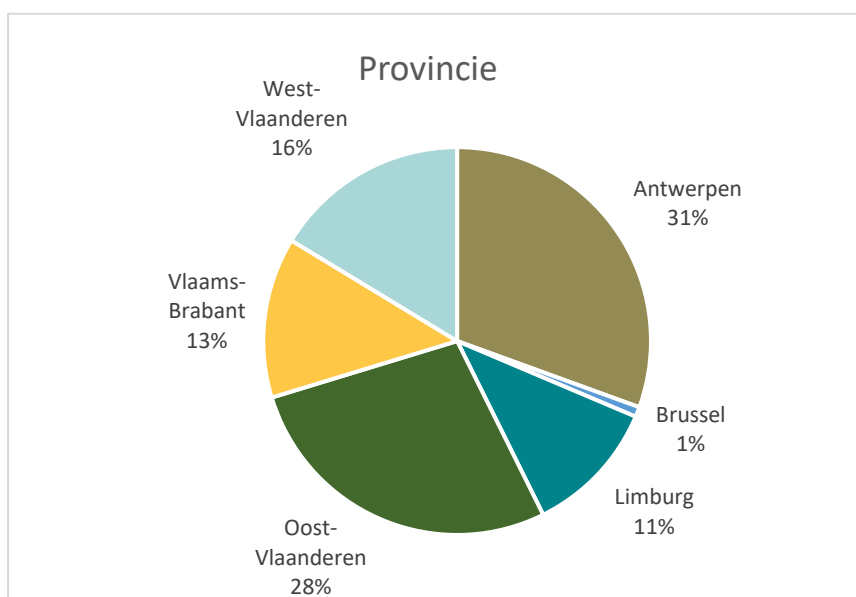
Figuur 10

Figuur 11

Figuur 12

Figuur 13

Referentielijst

Badisco,V.,& Defour, K., (2019). *In de klas krijgen alle leerlingen inspraak, niet enkel de mondigste.* Klasse. <https://www.klasse.be/250108/inspraak-klas-alle-leerlingen/>